

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Začasno le enkrat ali dvakrat na teden.

Uredništvo in upravništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica šte. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprej«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398. (KDZ)

NAPREJ

Glasiło Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VIII., šte. 40.

Četrtna »Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasiło Kmetko-delavske zveze.
Stane letno 72 Din
mesečno 6 Din

Resolucije za strokovno konferenco v Zagorju.

I. Predlog resolucije KDZ in USD (s. Klemenčič.)

Predlog resolucije po 1. točki dnevnega reda: **Položaj ročnih in duševnih delavcev in njihove strokovne naloge.**

Po zaslišanju referatov konferenca ugotavlja sledeča dejstva:

Jugoslovanske in balkanske dežele so od vseh evropskih dežel gospodarsko najbolj zaostale, kulturno nerazvite pokrajine. 80 % prebivalstva se bavi s poljedelstvom, ki pa je večinoma še primitivno, ekstenzivno, deloma celo naturalno. Velikih industrijskih mest ni. Industrija je zaostala, slabo razvita, Obrtništvo propada.

Posamezne pokrajine se zelo razlikujejo po svojem ekonomskem, kulturnem, jezikovnem in verskem značaju.

Slovenija je od vseh pokrajin dežela z najbolj razvitim kapitalističnim gospodarstvom. S poljedelstvom se preživlja 65 %, dočim na Hrvaškem 80 %, v Bosni in Hercegovini 90 % v Črni gori in Makedoniji 95 %, v Srbiji 80 %, v Vojvodini 80 %, v Dalmaciji 80 %. Dočim je v poljedelstvu v Sloveniji že prevladal blagovni sistem, se južne pokrajine šele osvobojajo fevdalnih spon in naturalnega gospodarstva.

Z malo izjemo industrij in rudnikov, ki so večinoma v eksploataciji inozemskega kapitala, se celokupna industrija in obrt nahaja v stanju prvotne akumulacije kapitala, ki se odlikuje po najsurovejših metodah eksploatacije delavne sile, moške, ženske in mladoletne.

Z druge strani pa je za splošno situacijo v Jugoslaviji značilno, da se je po prevratu, čez noč, ustvaril močan državni kapitalizem. Vse železnice, ves rečni plovni park, vse monopolne tovarne, tobačne, svilarne, del sladkornih tovarn, ¹/₃ rudnikov, vsa večja industrija Bosne in Hercegovine, papirnice v Belgradu, velike železniške delavnice in vojni arzenali, torej najvažnejše industrije so v državni upravi in več ko ¹/₄ industrijskih delavcev je zaposleno v državnih podjetjih. Pa tudi največja veleposestva in ogromni kompleksi gozdov so državna last in v državni upravi.

Glavne oznake so torej: zaostale pokrajine, ki se komaj osvobajajo naturalnega in fevdalnega gospodarstva v poljedelstvu, temu odgovarjajoča nepismenost, ki je v Sloveniji minimalna (5 %), ki pa raste proti jugu in dosega v Makedoniji in Bosni 95 %. Večje industrije in banke v rokah države ali inozemskega kapitala, mala industrija in obrt v stadiju prvotne akumulacije kapitala z zaostalimi tehničnimi sredstvi in barbarskimi metodami eksploatacije moške, ženske in mladoletne delavne sile.

V taki situaciji bi bila zaščita delavne sile neobhodno potrebna za pravičen razvoj produktivnih sil. Toda to zavarovanje je v odločilnih rokah podjetnikov, ki so iz njega napravili birokratične zavode. Starostno in brezposelno zavarovanje ni niti pričeto. Poljedelski delavci in velik del obrtniških delavcev so faktično izven zavarovanja. Zakon o zaščiti delavcev je ostal glede najvažnejših določb o 8 urniku, o delavskih zaupnikih itd., na papirju. Inšpekcija dela posluje zelo pomanjkljivo in birokratično, ker delavstvo tam nima nobene besede in ker za take socialne stvari »ni kredita«.

Poleg silnega terorja delodajalcev, ki izkoriščajo brezposelnost in gospodarsko krizo v tem smislu, da ne dovoljujejo delavcem ustavnih pravic do strokovne organizacije, so tu še izjemni zakoni o redu, o tisku in o državnih uslužbencih, ki favorizirajo žolte organizacije.

Plača delavstva je večinoma pod eksistenčnim minimumom, a še te so obdavčene z davkom na delo, ki omogoča podjetnikom sistematično zniževanje pod prevezo davčnih dajatev.

Delavska stanovanja ne zaslužijo tega imena, so gnezda nalezljivih bolezni, skrajno pomanjkljiva, obstoječa samo iz sobe in kuhinje. Najemniški davek pa se plača samo od starih stanovanj, dočim so luksuzna nova stanovanja oproščena vsega davka.

V takih razmerah mora delavna sila sistematično propadati fizično, duhovno in materialno.

V takem položaju bi lahko delavske zbornice, ki jim plačujejo delavci čez 10 milijonov Din letnega prispevka, postale prava ognjišča in torišča za zaščito socialnih pravic delavstva. Toda namesto tega vlada trpi v teh institucijah birokratsko kliko, ki nima zaupanja delavstva, ki ni izvoljena, temveč postavljena; in če je izvoljena, je z goljufijami in sleparijami.

Neposredne naloge delavskih organizacij, ki stojijo na stališču internacionalne solidarnosti delavskega razreda za odpravo kapitalizma in uvedbo socializacije v produkciji in prometu, bi v tej situaciji bile:

1.) Strmoglavljenje komisarskega in birokratskega režima v delavskih zbornicah, bolniških blagajnah itd. in uvedba proletarske demokracije v njih potom tajne, splošne, enake, direktne in proporcionalne aktivne in pasivne volilne pravice za vse člane, ki plačujejo te inštitucije.

2.) Odprava privilegijev kapitalistov v bolniških in neugodnih blagajnah, pokojninskih zavodih, bratovskih skladnicah. Ureditve enotnega zavarovanja v neugodnih, boleznih, starosti in brezposelnosti.

3.) Popolna izvedba 8 urnika v vseh podjetjih.

4.) Izvedba volitev obratnih zaupnikov in obratnih svetov v svrhu kontrole delavstva nad produkcijo.

5.) Odprava izjemnih zakonov, ki omejujejo nacionalno in internacionalno svobodo koalicije, štrajka, zborovanja in tiska, Odprava indirektnih in krivičnih direktnih davkov, zlasti davka na ročno delo.

6.) Odprava protustavnega najemniškega davka. Oprostitev tega davka vseh malih delavskih stanovanj ter uvedbo progresivnega davka na luksuzna stanovanja. Država, samouprave in velepodjetja morajo za svoje uslužbenke in delavce sezidati zdrava moderna stanovanja.

V svrhu enotne akcije v boju za izvršitev tega programa predlagamo vsem organizacijam strokovno organizacijsko združenje in enotno akcijo vseh delavskih organizacij.

Ako URSSJ in njene organizacije nočejo združiti, naj skliče CRSOJ v Belgradu v sporazumu s KDZ strokovno konferenco v Ljubljano v svrhu organizacijske in akcijske združitev med neodvisnimi in KDZ.

Te dve organizaciji naj na podlagi proletarske demokracije ustvarita skupni centralni sindikalni svet, ki naj vodi strokovne akcije za celo državo.

V Sloveniji naj se KDZ, Unija stavbiniških delavcev in pa sekcije neodvisnih strokovnih zvez združijo organizacijsko v Pokrajinski strokovni svet, ki naj v sporazumu s Centralnim strokovnim svetom vodi vse strokovne akcije v Sloveniji.

II. Predlog dekalistov v obliki poziva (s. Hlebec).

(Ponatis iz »Enotnosti«.)

Neznosne razmere, v katere so nas spravili delodajalci s pomočjo vlade in kapitalističnih strank, so nas privedle na skupno rudarsko konferenco v Zagorju, katero so sklicali naši sofrpini iz Trbovelj. Vsi delegati smo si edini v tem, da je zadnji čas, da stopimo vsi izkoriščani in zatirani brez razlike strankarske opredeljenosti v obrambo ogroženega življenjskega obstoja.

V privatnih in državnih podjetjih, povsod so zadnja leta na razne načine znižali naše mezde, ki ne zadostujejo za človeka vredno življenje. Poslabšali so nam akordne postavke in uvedli nam doslej nepoznane načine priganjstva. 8 urnik se dejansko ne izvaja, od naših gladnih mezd nam odtegujejo davek na ročno delo in vedno hujše kazni. Obratni zaupniki so brez dejanskih pravic, pazniki in predelavci nas bičajo z neverjetnimi šikanami. Naše tovariše v množicah odpustajo, od nas pa se zahteva, da pri znižanih mezdah in znižanem številu zaposlenih še več produciramo. Razstreljivo, orodje itd., vse to nam odtegujejo od naših nizkih prejemkov.

V takem težkem položaju pa smo danes popolnoma brez zaščite, smo, ko nam jemljejo in krajejo vse, kar smo si v dolgih letih priborili, brez moči.

Obstoji sicer Zveza Rudarjev Jugoslavije (ZRJ), ki je v rokah reformistov, demokrati imajo nekaj članov in tudi klerikalci; v Ljubljani obstoji Delavska zbornica, toda vse te organizacije ne delajo ničesar, niti poskušale niso braniti nas pred nikdar sitim kapitalom. Velik del krivde je tudi na nas samih, da smo držali križem roke in dopustili podjetnikom, da so delali z nami po svoji volji.

Konec mora biti pasivnosti in pasje ponižnosti, stopiti moramo na plan za naš življenjski obstoj.

Delegati iz rudnikov smo prišli do zaključka, da moramo obnoviti rudarsko strokovno organizacijo, ki mora vse rudarje zbuditi in združiti v obrambo naših razrednih pravic.

Rudarska konferenca v Zagorju pribija, da je reformistično vodstvo ZRJ (Arh, Ule, Krušič) z gaženjem demokracije, z izključevanjem celih podružnic in s tem, da je ZRJ postavilo v službo SSJ, privedlo to organizacijo do poloma in onemogočilo združitve vseh rudarjev v tej organizaciji. Rudarski delegati pa upajo, da bodo delavci, člani ZRJ, popravili te usodne grehe vodstva ZRJ in omogočili čimprej zedinjenje vseh rudarjev Jugoslavije v enotno razredno rudarsko strokovno organizacijo, ki bo sposobna odbiti vse navale kapitala.

Rudarska konferenca v Zagorju je izvolila Centralni akcijski odbor za obnovo rudarskega strokovnega gibanja, ki bo na shodih v vseh rudarskih revirjih pojasnil svoj akcijski program. Postavil si je za nalogo, da se

obnovi možna rudarska strokovna organizacija,
katere naloga mora biti:

Stane mesečno 25 Din, začasno 10 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 15 Din.

Oglaš:

Prostor 1 × 55 mm. 60 par, Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštnine proste.

Združiti vse rudarsko delavstvo v privatnih in državnih podjetjih na principih razrednega boja, proletarske demokracije in strankarske neodvisnosti, ki se mora boriti za odpravo gori navedenega neznosnega položaja in storiti vse, da se zavaruje in ohrani pokojninsko zavarovanje, ki je po novem pravilniku obsojeno v propast.

Rudarska konferenca pozdravlja rudarsko delavstvo na Hrvaškem v Bosni in Srbiji, in ga poziva, da se sklepom zagorske konference priključi in da pomaga v našem delu za vpostavitve enotne razredne rudarske organizacije po vsej državi. Poziva organizacije in vodstva CRSOJ, URSS in avtonomnih organizacij, da napnejo vse sile, da se razcepljeno strokovno gibanje zedini in združi v mogočno fronto za boj proti diktaturi kapitalizma.

Naj živi obnova rudarskega strokovnega gibanja!

Naj živi enotna rudarska organizacija za celo državo, živel zedinjenje URSS-CRSOJ in avtonomnih strokovnih organizacij!

Predlog.

V KDZ se plačuje mesečno:

1.) progresivni prispevek od 2 Din navzgor (po tabeli);

2.) strokovni prispevek 10 Din (v rudarski sekciji 8 Din);

3.) tiskovni prispevek 10 Din.

Posebni podporni fondov v KDZ ni. KDZ je razredna organizacija in prispevki so namenjeni predvsem razrednemu napredku. Boriti se je treba za to, da bodo zavarovalni zavodi dobro poslovali in da bo pri njih dobil vsak delavec potrebno podporo v slučaju bolezni, nezgode, onemoglosti itd.

Najpotrebnejša podpora bi bila dandanes podpora v brezposelnosti. A dasi se o tem mnogo govori in piše, se nič resnega v ta namen ne stori. Kajti resno delo bi bilo tu le v organiziranju produkcije, a za to je treba močne organizacije! Do te pa ne pridemo, dokler bodo delavci vpraševali: »Kaj dobim, če se organiziram?«

Pri KDZ se podpirajo samo preganjanci. Brezposelni dobijo zasilno delo, ki je le toliko plačano, kolikor je pri naših razmerah mogoče, 4 Din na uro. Na to delo pa brezposelni člani ne reflektirajo, ker so večinoma bolj inteligentni in si znajo 800 Din na mesec tudi v brezposelnosti zaslužiti, zato rajši ostanejo v svojem kraju.

Če bi se pa članstvo povečalo, bi bilo mogoče zaposliti delavce tudi bližje njih bivališča. To bi tudi manj inteligentnim omogočilo, da bi spoštovali 8 urnik in se bolj izobraževali in dvigali delavsko zavednost. Tem bi bilo treba za pridobitev obljubljeni podpore.

V ta namen se je ustanovil produkcijski sklad. Če hočeš podpore, si jo pravočasno zbiraj, vlagaj v produkcijski sklad, iz katerega boš dobil bodisi zaslužek, ali pa denar nazaj, in sicer do 200 Din tedensko.

Zdaj se je pojavil predlog, da bi v slučaju potrebe veljali tudi vsi strokovni prispevki, kakor da bi bili vloženi v produkcijski sklad, a s tem razločkom, da bi se izplačevali v slučaju potrebe le kot posojilo. Uprava »Napreja« bi bila pripravljena v slučaju članove potrebe tudi vso vplačano naročnino za »Naprej« pripisati k produkcijskemu skladu na podoben način, kakor je zamišljeno v tem predlogu glede prispevkov v strokovne sekcije. Morebiti bi se dala tudi progresija tako vpisati. V tem slučaju bi niti nevedni ne mogli reči, da plačujejo zastoni, ampak bi razen razredne koristi imeli tudi za slučaj potrebe nekaj poskrbljeno.

Za zdaj gre samo za princip. Če bomo prejeli več pritrdilnih dopisov, bomo sestavili točne predloge in jih objavili v sklepanje.

NEVERA JE NAPREDEK, PRAZNA VERA JE ZGUBA.

Rešitve ni od nikoder, to spoznavajo zdaj vsi. Nekateri mislijo, da je zato treba obupati, mi pa pravimo, da je bilo to spoznanje potrebno. Dokler ljudje verujejo, da bo prišla rešitev od zgoraj ali od spodaj, od leve ali od desne ali od koderkoli sploh, tako dolgo držijo roke križem in čakajo. Šele ko spoznajo, da čakajo zastoni, šele takrat so pripravljeni za svojo rešitev delati sami. V lastnem delu pa rešitev je, zato ni treba prav nič obupavati.

Ker posameznik ničesar ne zmore, zato vidimo splošno željo po združitvi. Tudi to je napredek, čeprav je za zdaj še samo želja. Ko želja dozori, bo postalo iz nje dejanje. Že zdaj sliši povsod izjave: če se drugi organizirajo, se bom jaz tudi. V teh besedah je še nekaj obupa, češ, jaz bi že, a drugi ne marajo. Toda tudi to dozoreva v nov sklep: čemu bi čakal na vse druge? Kdor je glede izvrševanja boljši, mora kazati pot.

Vsi brez razločka se pa itak ne bomo nikdar združili. Samo prisilne organizacije (država, občina, Delav-

ska zbornica, bolniške blagajne itd.) imajo vse organizirano. Prevzetni ne pojdejo v prostovoljne organizacije, ker ne marajo biti enaki, preponižni mislijo, da bi bili v napoto; skopuhom se zdi škoda za prispevke; pijanci se bojijo, da bi jim zmanjkalo za pijačo, lahkomišelniki bi ne imeli časa za veselice itd. Vselej bo še nekaj takih, ki so preveč ali pa premalo pametni. A tudi treba ni, da bi bili v prostovoljnih organizacijah vsi. V Mežici ni bilo niti 100 organiziranih, ko so prevzeli občinsko oblast v roke; samo z nasiljem se je vladi posrečilo, iztrgati jim to oblast in tudi to le za toliko časa, dokler bo to nasilje nad zakoni še trajalo. Če bi bilo tudi po drugod vsaj toliko organiziranih, bi bilo vse drugače!

Najboljši šivalni stroj in kolo je edino le GRITZNER in ADLER

za dom, obrt in industrijo v vseh opremljenih.
Istotam pletilni stroj
DUBIED.

Pouk v voženju brezplačen. — Večletna garancija.
Delavnica za popravila.
Nizke cene, tudi na obroke.

JOSIP PETELINC, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.

Dvojna mera pri rudarski oblasti. Ali se more delavstvo s tem zadovoljiti? Mislimo, da ne; niti delavstvo, še manj pa zaupniki. Kaj sedaj storiti? Ali naj mislimo, da zakoni res ne veljajo in da lahko podjetniki delajo z zaupniki kar hočejo, in to s pomočjo rudarske oblasti? Nam bi se tak obup ne zdel umesten, ampak treba je sodnijskim potom dokazati, da rudarska oblast nima prav, da ne spoštuje zakonov in da ne štiti delavskih zaupnikov kakor zakon zahteva, ampak podjetnike. Tožbo je treba vložiti. Da se more pa to napraviti, je treba denarja, za ta denar mora delavstvo samo poskrbeti, zraven pa tudi tisti zaupniki, ko so prizadeti. Organizirano delavstvo naj plača svoje prispevke točno in na pristopu v večjem številu o strokovne sekcije; zaupniki si naj pa poskrbijo kakršnokoli začasno delo, da ne bodo črpali teh prispevkov; na ta način bo mogoče spraviti v kratkem toliko denarja skupaj, da bo mogoče tožiti in pravdo do kraja in zmagovito končati. S tem bomo tudi rudarsko oblast pokazali v pravi luči in zaupnike rešili, zraven pa vse druge zaupnike zaščitili, kakor zakon predvideva. Sodrugi, zdaj je treba pokazati, ali smo res nekaj zmožni ali nič! **Andrej Martinšek.**

Na konferenci »Svobode« se je mnogo govorilo, da KDZ razbija skupno kulturno organizacijo proletariata. Prosimo dotične kritike, zlasti dr. Tumo, da se izjavi glede predloga delegacije KDZ v del. zbornici, ki je bil objavljen tudi v »Napreju« in v Socialističnem koledarju za l. 1927 (str. 69—75). Na ta predlog je treba preigrati, predno kdo dolži KDZ razbijaštva!

Passivnost Bratovskih skladnic in predlogi delavske delegacije za njeno odpravo so bili predmet shoda na Jesenicah (pred par tedni) in v Trbovljah (to nedeljo). Delavstvo se je soglasno izjavilo za ohranitev 30 letne delavne dobe in naj se rajši prispevki zvišajo, torej ni res, da rudarji nočejo svojega starostnega zavarovanja plačati. Res pa je, da podjetniki tozadevne delavske predloge zavlačujejo, ker hočejo imeti delavce nezaščitene. O zadevi bomo še pisali.

Minister za socialno politiko dr. Andrej Gosar se dozdaj, kolikor je nam znano, še ni izjavil o krivicah, ki se godijo mežskim rudarjem. Ali misli tudi on, da je Anglež nevaren v toliki meri, da se morajo njemu na ljubo teptati zakoni? Če »Slovenec« o teh zadevah ne mara pisati, kaj pa »Pravica«?

Za trboveljske rudarje sklicuje Delavska zbornica neko anketo, ki bi se je naj na vabilo rudarskega glavarja v Ljubljani udeležila TPD in zastopniki delavstva, in sicer 3 iz Del. zbornice in od vsake strok. organizacije iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja, a g. glavar baje ne želi, da bi bilo veliko navzočih, samo 7. — Namen

ankete bi bil, da preišče upravičenost rudarskih pritožb: 1. Proti mesečnemu obračunavanju, rudarskih mezd, 2. Proti plačilnemu sistemu in sicer: a) proti temu, da akordne postavke na mehke in trde niso prilagojene storitvenim možnostim, b) proti neutemeljenim razlikam v plačah, povzročenim po premijskem sistemu, ki dela pod a) navedeno nepravilnost tem bolj občutno, c) proti nadurnemu delu na mokrem in na slabem zraku, d) proti priganjaškemu sistemu, združenemu z občutnimi kaznimi, zoper katere praktično ni pritožbe, e) proti temu, da se zvrženi vozički ne odškodujejo vsaj z nekim odstotkom enote, f) proti nadurnemu delu na dnevnem kopu Dukič, g) proti oteževanju posredovanj po rudarskih zaupnikih. III. Proti neprimerni višini rudarskih plač. — Prav je, da se nekaj ukrene; samo čudimo se, kako da je prva točka tista, ki je že rešena v zakonu in tudi v odločbah oblasti. Pa — bomo videli.

V uvodniku »Enotnosti« št. 40 čitam, da voditelji dekalistov nočejo vstopiti v KDZ, in sicer zato, »ker se svojega političnega prepričanja ne mislijo odreči«. Predvsem vas vprašam, vas generale, ne delavce, kako si to predstavljate? Ali mislite, če bi vstopili v KDZ, da bi morali tako kapitulirati, kakor svoječasno, ko je kristanovstvo požrlo neodvisne strokovne organizacije (Sedej, Štukelj in Makuc)? Ni res, da bi vas KDZ tako požrla, ker ni taka kakor kristanovstvo. Če pravite, da zato ne vstopite, ker bi se morali odreči svojega političnega prepričanja, hočete s tem doseči le to, da ostane delavstvo še nadalje razcepljeno. Pišete tudi, da bi ostali drugi delavci v KDZ brez organizacije, če bi se KDZ spremenila v rudarsko organizacijo, to tudi ni res. (Op. ur.: Ker so stroke organizirane po sekcijah.) Samo nekateri sodrugi generali mislijo, da bi poginili, če bi morali vstopiti v KDZ. In končno: KDZ je zmožna združiti vse rudarje. Z ostalim se strinjam. Sem kolporter »Enotnosti«, radi tega jo bom še vedno hotel razpečavati, pa če še kaj dobim takega, ne bom potem več razpečeval. Delu čast in oblast! **Ivo Škrabl**, delavec, dekalist.

Delavec čuti, čeprav ne zna razločno povedati. Prepričanja ni mogoče nikomur vzeti, zato bi se nihče ne smel bati za svoje prepričanje. Za izvrševanje gre. Delavci brez razlike prepričanja se morajo združiti in morajo na temelju proletarske demokracije skupno vršiti svoje dolžnosti, v organizacijah sklepati in sklepe izvrševati. To hoče socialna demokracija, voditelji pa, ki hočejo imeti »vpliv«, ne marajo tega, ampak samo govorijo o nekem »prepričanju«, ki ga brez izvrševanja sploh ni mogoče dokazati — kadar pa nastopi odločilni trenutek, sklenejo kar sami brez organizacije, od delavstva za zahtevajo — disciplino.

Organizacije imamo dvojne: demagoške in delavske. Na zunanje se vse organizacije imenuje delavske, kmečke, ljudske, narodne, strokovne in s podobnimi imeni. Vsa ta imena imajo namen zapeljati ljudi v misel, da v teh organizacijah res odločujejo delavci, kmetje itd. V resnici pa ti nimajo tam nobene besede; samo pri procesijah, na shodih, pri volitvah in drugih manifestacijah, tam smejo kričati »Živio!« in »Doli z njim!«, kakor pač želi voditelj (s tujo besedo demagog). Pri manifestacijah potrebujejo voditelji mase, zato jo na vse mogoče načine vabijo skupaj. Kadar pa gre za odločevanje, kadar se sklepa, takrat delavci nimajo besede. Trboveljskim rudarjem so neki voditelji še celo predlagali zabranjevali. Vse take organizacije smatramo mi za voditeljske, s tujo besedo: demagoške.

V delavskih organizacijah morajo odločevati delavci. Za delavce smatramo tudi tiste, ki delajo z glavo. Tudi ti lahko sodočujejo, toda ne smejo zahtevati nobenih predprav, češ, mi znamo, vi pa molčite. Res je, da bodo odločevali tisti, ki več znajo, toda v pričo delavcev, pod kritiko delavcev. S svojim znanjem imajo že itak dovolj prednosti, ni treba, da se bojijo delavske kontrole. To pomeni načelo javnosti, in na tem načelu JSDS in KDZ vztraja, ker noče postati organizacija voditeljskih zelenih miz.

Pletilni stroji najnovejšega patenta »Ideal«, nemškega izdelka, so edina in najugodnejša prilika za trajni in dober zaslužek. — Pouk in pojasnila daje: **Franc Kos**, Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Kaj je Žika? Ako je še ne poznate, zahtevajte jo v trgovini. Dobite jo v rdečih zavitkih. Prepričala se boste, da je mogoče z Žiko pripraviti res okusno in redilno kavo.

Tudi današnja številka je še samo na 2 straneh. Dasi je baš zdaj potreben čim večji tisk, nas gmotni položaj sili, da imamo manjšega. Naročniki naj nam oprostijo, bomo že nadomestili. Člani pa itak razumejo, da je boljše v malem hoditi sigurno pot, kakor pa da bi pri prevelikih korakih kdaj — obtičali.

Za mežiško občino so volitve še vedno v zraku in z njimi je v zraku tudi zakon. G. veliki župan Schaubach, ki ve, da zakon ne sme biti v zraku, je pisмено obljubil volitve za konec oktobra ali začetkom novembra in izjavil, da so priprave za volitve že v teku. Ne vemo, kdo je močnejši nego on, ker gotovo svoje besede ni snedel po lastni volji. Zato tudi ne vemo, kdo je tisti, ki upa, da se bodo Mežičani izpreobrnil in začeli hvaliti protizakonitosti.

Celje. Izkoriščanje konzumentov morajo štiti žandarji! Nasprotniki Delavske pekarne zadrage »Naprej« iščejo neprestano nove metode, s katerimi bi mogli škodovati temu edinemu solidnemu delavskemu podjetju. Pretekli teden so kmetje in drugi odjemalci v Šmartnem v Rožni dolini tehtali kruh in žemlje od pekarnice Ledl iz Vojnika in Oblišer iz Ostrožne pri Celju, ter žemlje in štruce iz Delavske pekarnice »Naprej« iz Celja, katera pošilja tja svojega raznašalca. Ugotovilo se je, da so od zasebnih pekov žemlje, ki se prodajajo po Din 1 za 3 do 3 in pol dkg lažje, štruce pa, ki se prodajajo po Din 5, kar za 9 dkg lažje kakor iste vrste pecivo iz Delavske pekarnice. Ta ugotovitev je zadostovala pred očmi javnosti, da je dobil raznašalec kruha še več odjemalcev, kakor jih je že imel. Dva dni pozneje sta prišla dva žandarja iz Vojnika preganjat raznašalca Delavske pekarnice s pretvezo, da on zbira odjemalce. Orožniki so šli za njim v hišo vpraševati stranke, če so stalni odjemalci peciva Delavske pekarnice, a povsod so se stranke izrazile, da so stalni odjemalci Delavske pekarnice, ker je to najboljši kruh v kakovosti in teži. Nato so bili žandarji opozorjeni na predpise teže kruha, nakar se je v neki trgovini (Tratnik) kruh zopet tehtal in zopet je bilo ugotovljeno, da so kruh in žemlje iz Delavske pekarnice najtežje. Orožniki so napravili reklamo za socialdemokratsko pekarno po zaslugi onih, ki so jih tja poslali, da bi branili vojniške in ostrožniške peke, kateri izkoriščajo svoje konzumente.

Nasvet volilec! Vkljub temu, da je za časa volitev prepovedano javno točenje alkoholnih tekočin in da nadzorna oblast dobro bdi nad izvedbo imenovane naredbe — vendar pijejo mnogi volilci alkoholne tekočine doma. S tem bi mogli nepovoljno vplivati na svoj sklep. Svrha naredbe je pa, da volilci izvršijo svoj važni čin šele potem, ko so se po treznem premišljevanju odločili za kakšno stranko. Zaradi tega priporoča »Jugoslovanski Savez Trezvenosti« vsem vestnim volilec, da se vsaj v volilnih dnevih varujejo vsakega uživanja alkohola, ter tako popolnoma svobodno izvrše svoje glasovanje. — Jugoslovanski Savez Trezvenosti, Zagreb.

TISKOVNI SKLAD.

Zadnji izkaz dne 22. oktobra 1927 Din 15.809.85. — Joško Stražičar, Jesenice 30 Din; Karl Kisovec 16; Andrej Martinšek (Pred volitvami na volilnem shodu v Šoštanju sem obljubil, da bo socialpatriotskih glasov v Velenju tako malo, da jih lahko plačam po 10 Din, Bilo jih je 17, tu je 17 kovačev) 170 Din. Skupaj Din 16.025.85.

Delavci pozor!

Po dolgoletnih izkušnjah se je iznašlo sredstvo »Jol«, za odstranitev kurjih oces in trde kože na nogah brez bolečin in operacij. Naroča se: Laboratorij Celje, Razlagova ulica 11. Cena »Jolu« 1 zavojček Din 8, ki zadostuje za odstranitev neprijetnega zla.

Sprejememo

vajenko za čevljarno, prešivalko (šteparico). Vstop takoj. — Prednost imajo hčerke ali sestre organiziranih sodrugov. Eventualno se sprejme tudi izučena prešivalka. Lastno-ročno pisane ponudbe z očetovim ali varuhovim pristankom na Delavsko čevljarno, Splošno prod. zadrage »Naprej« v Celju.

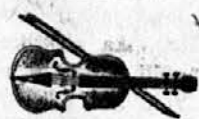
4. novembra — 2400 izvodov.

Triko-perilo

za moške, žene in otroke, volna v raznih barvah, rokavice, nogavice, dokolenice, nahrbtniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, škarje, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, brivce edino le pri trdk!

Josip Petelinc
Ljubljana,
blizu Prešernovega spomenika
ob vodi.

Najnižje cene! Na veliko in malo.

10.000 glasbil

smo prodali lansko leto, kar priča o velikem zaupanju do naših izdelkov in o njih izvrstni kakovosti. Gramofoni od 345.— Din, violine od 95.— Din, harmonike od 85.— Din dalje. Mandoline od 136.— Din, citre od 172.— Din dalje. Gitare, tamburice, vsa pihala i. t. d. po izredno nizkih cenah s tovarniškega skladišča. 8 dni na ogled! Vsako glasbilo lahko vrnete, če ne ugaja. Velik cenik zastoj! **Meinel in Herold, Maribor št. 103.** Tovarna glasbil, gramofonov, harmonik.

Tvornica dežnikov in solnčnikov

L. MIKUŠ, Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli velikosti po najnižji ceni.

Ustanovljeno leta 1839.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,

ki ima 366 dni. — Velika pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obratjan. — Letošnja izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. — Velika pratika je najboljši in najcenejši družinski koledar. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod

Ljubljana, Breg št. 12.